

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
MANAGEMENT SKILLS OF EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER
ADMINISTRATORS, PHATTHALUNG PROVINCE

เกศราภรณ์ เรืองอินทร์¹ บุญธิดา เทวพิทักษ์²

Received : July 19, 2026

Revised : August 2, 2026

Accepted : September 19, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 2) แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ผลการวิจัย: 1) ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีดังนี้ (1) ผู้บริหารควรให้คำแนะนำและส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการที่ต่างไปจากเดิมมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม (2) ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร่วมแสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอนของการทำงาน (3) ผู้บริหารควรแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุต่างๆ

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This research aimed to study 1) the administrative skills of administrators of early childhood development centers under local administrative organizations in Mueang District, Phatthalung Province, and 2) guidelines for developing the administrative skills of administrators of early childhood development centers under local administrative organizations in Mueang District, Phatthalung Province.

This research was a descriptive study. The population used in this study consisted of 60 administrators of early childhood development centers and childcare teachers. The research instruments were opinion questionnaires and structured interviews. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis from the structured interviews.

The research results showed that:

1) The overall mean of the administrative skills of administrators of early childhood development centers under local administrative organizations in Mueang District, Phatthalung Province, was at a high level.

2) Guidelines for developing the skills of administrators of early childhood development centers were also identified. Affiliated with the local government organization, Mueang District, Phatthalung Province, as follows: (1) The administrator should provide advice and encourage teachers to use different techniques and methods in their work appropriately. (2) The administrator should encourage and support everyone in the child development center to participate in expressing opinions at every stage of the work. (3) The administrator should solve various problems by analyzing the causes.

Keywords : Child Development Center Management Skills

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดในส่วนของการศึกษาปฐมวัยไว้ใน มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัย อันได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการ ดูแลและจัดการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนโดยมิได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ โดยเฉพาะสถานที่รับดูแลและเลี้ยงเด็ก ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติใช้คำว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายถึง ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการให้การดูแลและการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนโดยมิได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ สำหรับสถานศึกษาปฐมวัยนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจะทำหน้าที่บริหารช่วยเหลือครอบครัว ดังนั้น การที่จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลและการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะสามารถพัฒนาได้ตามทิศทางที่ชุมชนต้องการเพื่อให้ผู้ดูแลเด็กในแต่ละส่วนของสังคมมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกันดังปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566) มีวิสัยทัศน์ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและยั่งยืน โดยมีพันธกิจ 1) จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 2) ส่งเสริมพัฒนาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 3) ขับเคลื่อนพลังจากทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4) ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) พัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มียุทธศาสตร์ 10 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร และการคิดคำนวณ (3R) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 (8C) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์ที่ 7 การอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ 8 การทำนุบำรุงศาสนา ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ 10 การส่งเสริมบูรณาการทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงสันติสุขและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566)

การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในความดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการอื่นมาอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิด - 5 ปี โดยการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ในแต่ละคนตามศักยภาพ และบริบทสังคม วัฒนธรรมประเพณีที่เด็กอาศัยอยู่ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้เด็กปฐมวัยพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้เกิดประโยชน์และผลตามที่ต้องการนั้น ในอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 17 ศูนย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอำเภอเมือง

จังหวัดพัทลุง ยังมีความหลากหลายทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็ก ดังนั้นจึงกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการมีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกัน ซึ่งผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทักษะการบริหารของตนเอง ให้เป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก มีทักษะในเชิงการบริหารงานได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพ จริธรรมต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน มีความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและวิชาชีพ รู้เท่าทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษายุ่งเสมอ

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยนำแนวคิดและทฤษฎีของแคทซ์ (Katz, 1995) เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารประสบความสำเร็จ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเทคนิควิธี 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 3) ด้านความคิดรวบยอด และนำผลวิจัยที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินผลทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยยึดหลักและวิธีการบริหารจัดการตามหลักการทั้ง 3 ด้าน ของแคทซ์ (Katz, 1995) เกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่ 1) ด้านเทคนิควิธี 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านความคิดรวบยอด และนำผลวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 60 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ตามหลักการจัดการบริหารของแคทซ์ (Katz, 1995) ประกอบด้วย 3 ทักษะ 1) ด้านเทคนิควิธี 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านความคิดรวบยอด

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2567 จำนวนทั้งสิ้น 60 คน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 17 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 43 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-end Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ คุณวุฒิ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ระดับทักษะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) แบบ 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การวัดความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และข้อคำถาม เพื่อหาค่าดัชนี IOC โดยค่า IOC ที่ได้มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 เมื่อแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ของ Cronbach (1974) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่คำนวณได้เท่ากับ 0.79 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นการทำวิจัยเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูล จากประชากรจำนวน 60 ชุด และนำมาวิเคราะห์ประเมินผล และจัดทำแบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติค่าสถิติตามขั้นตอน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ คุณวุฒิ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับทักษะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายข้อและโดยภาพรวม และกำหนด เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997)

3) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ตารางที่ 1 ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

N = 60

ด้าน	ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1	ทักษะด้านเทคนิควิธี	4.25	0.69	มาก	3
2	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.26	0.68	มาก	2
3	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.32	0.64	มาก	1
รวม		4.29	0.65	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.29$, $\sigma=0.65$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\mu=4.32$, $\sigma=0.64$) รองลงมาคือ ด้านที่ 2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\mu=4.26$, $\sigma=0.68$) และต่ำที่สุดคือด้านที่ 1 ทักษะด้านเทคนิควิธี ($\mu=4.25$, $\sigma=0.69$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ข้อ	ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง	ค่าความถี่
1	ผู้บริหารให้คำแนะนำและส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการที่ต่างไปจากเดิมมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	3
2	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร่วมแสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอนของการทำงาน	3
3	ผู้บริหารแก้ปัญหาต่างๆ โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุต่าง ๆ	3

จากตารางที่ 2 ค่าคะแนนสัมภาษณ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง 3 ท่าน ดังนี้ (1) ผู้บริหารให้คำแนะนำและส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการที่ต่างไปจากเดิมมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม (2) ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร่วมแสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอนของการทำงาน (3) ผู้บริหารแก้ปัญหาต่างๆ โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ส่วนหนึ่งน่าจะเนื่องจากผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำและส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการที่ต่างไปจากเดิมมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารกำหนดระเบียบวิธีการวัดผลและการประเมินผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารกำหนดแนวทางให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดความจริงใจและปรารถดีต่อกัน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกคนได้ประเมินผลงานตนเอง และผู้บริหารวางแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างครอบคลุมครบถ้วนทุกด้านสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ สภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิติยา ยอดระยัย (2567) วิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา ปิงอุทา (2567) วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์ภรณ์ สุนา (2565) วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูกลุ่ม โรงเรียนขยายโอกาส เขตลาดกระบัง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกร วรรณวัฒน์ (2564) วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน กองมะณี (2568) วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดสาห์ เสมียะ (2567) วิจัยเรื่อง ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิร รัศมีดิษฐ์ (2567) วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียน ในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พบว่า จากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทักษะด้านการพัฒนาทักษะของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยข้อสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างใน 3 ด้าน หรือตามหลักการบริหารของแคทซ์ (Katz, 1995) จำนวน 12 ข้อ คำตอบพบว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน ในแต่ละด้านดังนี้ 1) ทักษะด้านเทคนิควิธี ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน ในประเด็น ผู้บริหารควรให้คำแนะนำและส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการที่ต่างไปจากเดิมมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน ในประเด็น ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร่วมแสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอนของการทำงาน 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นตรงกันในประเด็น ผู้บริหารควรแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุต่าง

ๆ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง มีพหุแนวทาง เนื่องจากผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการที่ต่างไปจากเดิมมาปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารขาดการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ร่วมแสดงความคิดเห็นทุกขั้นตอนของการทำงาน ผู้บริหารขาดการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชัย สุระเดชชากุล (2567) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) ความสามารถทางวิชาการ 3) การสื่อสาร และเทคโนโลยี 4) การเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์ และประกอบการนักสร้างพลัง และแรงบันดาลใจเชิงบวก 5) เป็นตัวแบบที่ดี และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่ต้องได้รับ การพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ ในการบริหารการศึกษา และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงคันุช วงศ์เหง้า (2568) วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์กับชุมชน 2) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ 3) ทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม 4) ทักษะผู้นำวิสัยทัศน์ 5) ทักษะการพัฒนานุเคราะห์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สายฝน กองมะณี (2568, หน้า 73-86) วิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ ผลการวิจัยพบว่า) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 2) ด้านการแก้ปัญหา 3) ด้านการสื่อสาร 4) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และ 5) ด้านการทำงาน เป็นทีม ทิพย์รัตน์ กาประสิทธิ์ (2566) วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนา จรณทักษะ (Soft Skills) ของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัด ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา จรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ ยโสธร ได้แนวทางการพัฒนาจรณทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 แนวทาง สรุปเป็นแนวทางสำคัญหลักได้ ดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนาจรณทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุน ส่งเสริมทักษะด้านการฟัง ภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการพัฒนาตนเอง อย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง 2) แนวทางการพัฒนาจรณทักษะด้านการทำงานเป็นทีม มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ควรใช้หลักประชาธิปไตยในการบริหารงาน หรือวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWOT Analysis) ในปัจจุบัน เพื่อค้นหาจุด แข็ง จุดเด่น จุดด้อย 3) แนวทางการพัฒนาจรณทักษะด้านการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรฝึกทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล สังเกต จำแนกแยกแยะ ระบุรายละเอียดเปรียบเทียบ บอกความเหมือนความต่างของข้อมูลได้ 4) แนวทางการพัฒนาจรณทักษะด้านความฉลาดทางอารมณ์ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารควรฝึกอบรมเรียนรู้จากผู้ประสบผลสำเร็จ กล่าวพร้อมเผชิญกับงานหรือสถานการณ์ ที่ ยากลำบาก มีความสงบนิ่ง มีความสุขุมแม้จะอยู่ภายใต้สถานการณ์ตึงเครียด 5) แนวทางการพัฒนาจรณทักษะด้าน ความเป็นผู้นำ มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ควรใช้ทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา เพื่อปรึกษาหารือการดำเนินงานของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติงาน มีการกระจายอำนาจตัดสินใจในงานด้านต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ 6) แนวทางการ พัฒนาจรณทักษะด้านนวัตกรรมและการพัฒนาคน มีแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ใช้แนวคิดวิธีการในศตวรรษที่ 21 แนวคิดปัจจุบันกับแนวคิดใหม่จัดการดำเนินการนิเทศ ติดตาม แนะนำ และประเมินคุณภาพ ทั้งภายใน ภายนอกอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำผลวิจัยไปใช้และการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรพัฒนาทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิควิธี โดยส่งเสริมให้ผู้บริหาร มีความเชี่ยวชาญ สร้างองค์ความรู้ใหม่ เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถสอนงานกับครูเพื่อพัฒนางาน ในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ
- 2) ควรพัฒนาทักษะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยส่งเสริมให้ผู้บริหารรู้จักการทำงานเป็นทีม สร้างความสัมพันธ์ในการทำงาน ให้โอกาสกับครูในการแสดงความคิดเห็น เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการวิจัยและพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของครูผู้สอน ในสถานศึกษาเพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษาต่อไป
- 2) ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อศึกษาเชิงลึกและพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ของสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570)*. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545*. กระทรวงศึกษาธิการ
- ทิพยาภรณ์ สุนา. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส เขตตลาดกระบี่ สังกัดกรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(10), 146-157.
- นงคณัฐ วงศ์เหง้า.(2568). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 8(3), 225-240.
- ณัฐกร วรรณวัฒน์. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(2), 126-138.
- ทิพย์รัตน์ กาประสิทธิ์. (2566). แนวทางการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะ (Soft Skills) ของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ยโสธร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 25(1), 95-114.
- นิตยา ยอดระยัย.(2567). ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 11(5), 87-96.
- วัชร รัตมิตธิฐ. (2567). ทักษะการบริหารสถานศึกษายุคใหม่ของผู้บริหารโรงเรียน ในสำนักงานเขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารพุทธมอค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวอุวิกลิตาราม*, 9(2), 101-112.
- เลขาธิการสภาการศึกษา. (2562.) *มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- วิทยา ปิงอุทา. (2567). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 13(49), 83-95.
- สายฝน กองมะณี. (2568). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพเหนือ. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(3), 73-86.
- อภิชัย สุระเดชชากุล.(256). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Journal of Organizational Management Excellence*, 2(2), 20-36.
- อุตสาห์ เสมียะ. (2567). ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 9(1), 235-351.
- Adegbemile. (1966). On the competencies of administrators required for effective management of early childhood schools in Nigeria
- Cronbach, L. J. (1978). *Essentials of psychological Testing*. 3rd ed. New York: Herper & Row Publishers.
- Fayol, H. (1949). *General and Industrial Management*. Sir Isaac Pitman & Sons.
- Likert, R. (1961). *New Patterns of Management*. McGraw-Hill, New York.
- Weirich, H. & Koontz, H. (1993). *Management: A global perspective*. New York: McGraw-Hill.